

Kutatásunkban arra kerestük a választ, hogy e szárító hatást hogyan befolyásolják a talajtani viszonyok eredendően vízhiányos régiókban, mint például hazánk síkvidéki területeinek jelentős részén. A Duna-Tisza közti homokhátság durva szemcsés homoktalaján, illetve a Tiszántúl kötött talaján különféle erdőtípusokban és szomszédos gyepterületeken vizsgáltuk a talaj felső 1 m-es, telítetlen rétegének vízviszonyait négy évszakon át. Különféle proximál becsültük a vízvesztéshez hozzájáruló tényezők szerepét, így a lombkoronáról elpárolgó és általa elpárologtatott mennyiséget a lombkorona borításával, a légyszárú szintről távozó vizet a biomassza és az avar abundanciájával, a talajfelszínről elpárolgó vízmennyiséget pedig a mikroklimatikus viszonyokkal közelítettük. Eredményeink szerint mindkét talajtípus esetén az erdők nedvesebb viszonyokat tartanak fenn a talaj felső 20–30 cm-es zónájában, mint a gyepek. Ennek hátterében a lombkorona mikroklíma-mérséklő hatása áll, és a légyszárú szint evapotranszpirációja ezt alig befolyásolja. Homoktalajok esetén a mélyebb rétegeket az erdők fái rendkívüli mértékben kiszárítják, és a szárítás mértéke a lomb éves életidejével függ össze, így a leg-erősebben az örökzöldek gátolják a talajvíz-utánpótlást. A kötött talajok erdői alig csökkentették a mélyebb talajrétegek nedvességtartalmát a gyepekhez képest. A rövid életű lombkorona itt inkább a feltalaj nedvességének részleges elvesztését eredményezte, a mélyebb talajrétegek kapcsán nem tapasztaltunk jelentős különbséget.

Kijelenthetjük tehát, hogy a kötöttebb talajok talajvíz-utánpótlását és regionális vízgazdálkodását kevésbé rontja az erdősítés. A jelenleg fátlan homoki élőhelyek erdősítése erősen ellenjavallt, míg a kötött talajjal rendelkező Tiszántúl nem szikesező felhagyott szántói megfelelőek lehetnek erdő-gyep mozaikok és erdőfoltok tervezésére az élőhely-rekonstrukciós törekvések keretein belül. Természetközeli gyepterületek erdősítése egyik régióban sem javasolható megoldás. E könnyen alkalmazható irányelvet más mérsékeltövi vízhiányos síkvidékeken is célszerű alkalmazni.

Tóth Gyula (SZTE, SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

„Ecco! Lépjetek be, és ne hagyjatok fel minden reménnyel!” – Az infernális állapot Robert Menasse *Kiüzetés a Pokolból* című regényében

Robert Menasse, a *Kiüzetés a Pokolból* című műve egy évszázadokon átívelő történelmi regény, mely a híres gondolkodó és rabbi, Manassé ben Izrael, és annak távoli (kitalált) leszármazottjának, Viktor Abravanel-nek, az osztrák államszerződés aláírásának napján született, átlagos, szinte már unalmas férfinak a története.

Erőltetett lenne a *Kiűzetés a Pokolból* egy az alvilágba való utazásra redukálni, hiszen sokkal több annál: történelmi regény, családregegy és fejlődésregény különös kombinációja. Ettől függetlenül tagadhatatlan, hogy a regény számtalanszor megidézi a pokol kronotoposztát, az értelmetlen és ok nélküli szenvedés pokoli állapotát, de a pokolba való leereszkedés egyéb elemei is megjelennek. Menasse regényében mindezek ellenére nem egy az alvilágon át vezető kalandos útról van szó, melynek végeredményeképp valamiféle változás megy végbe a főhős személyiségében. Sokkal inkább egy állandósuló pokoli állapotról, melynek bejárata, vezetője, talizmánja, révésze, de tulajdonképpen még „szörnyetegei” is vannak, azonban semmi nyoma a kijáratnak, és az azzal járó megváltásnak. A tervezett előadás középpontjában a pokol megidézésére használt szimbólumok, motívumok, és egyéb irodalmi eszközök állnak majd.

Tóth Hanna (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Nietzsche Megváltó-képe

Nietzsche Megváltó-képe és kapcsolata a kereszténységgel Dosztojevszkij Miskin herceg alakján keresztül történő megközelítése egy izgalmas és gondolkodásra sarkalló téma. Az előadásom során rövid áttekintést szeretnék adni a Nietzsche-i életútról és a vallással kapcsolatos gondolatairól, mindezt Dosztojevszkij Miskin karakterével párhuzamba állítva. Mindkét gondolkodó emberideálja erősen összekapcsolható a Jézusi tanításokkal, bár eltérő álláspontokból indultak ki, valamint a felskiccelt Megváltóhoz való viszonyuk sem teljesen egyezik, de valahol mégis egy és ugyanaz az ideális emberről alkotott képük.

Nietzsche egyre ellenségesebb véleménye az egyházzal, valamint Dosztojevszkij saját kételkedése és hittel való küzdelme érdekes metszetet alkotnak. Ezen párhuzamon haladva szeretném feltérképezni a közösen megalkotott Jézus-képüket, és rá szeretnék világítani arra is, hogy a hasonlóságokon kívül mennyire sok eltérés, hozzáállás és viszonyulásbeli különbség figyelhető meg kettejük között. Ez szerintem egy rendkívül izgalmas összefonódás, amely felhívja a figyelmünket arra, hogy mindent, amivel találkozunk, a kézen kapott ideáinkat, nem feltétlenül egyetlen egy, kőbe vésett módon kell értelmeznünk, és igenis van helye a sajátos interpretációknak. Mindezekon kívül, mivel az ember folyamatosan igazodási pontokat keres önmaga számára, érdemes lenne a köztudatban jól őrzött Megváltó-képet ismét, de talán más oldalról is megvizsgálni.